

Még a Hegyen - régi helyszínen új identitás építése

RUZSONYI Péter¹

„Az Országgyűlés olyan egyetemet alapít, amely az eljövendő generációk számára a haza szolgálatának, védelmének, szeretetének és a közjó iránti elkötelezettségnek emblematikus intézménye, a közszolgálat akadémiaja lesz.”

Idézet az Országgyűlés 2011. márciusi ülésének expozéjából

A szerző a tanulmányban részletesen kifejti az infrastrukturális nehézségeket, a jelentősen leromlott fizikai környezet okozta kihívásokat, a megváltozó elvárásokat, a megemelt követelmények rendszerét, a szervezeti útkeresés, megújulás folyamatát, a Rendészeti Kiképzési és Nevelési Intézet létrehozását, oktatásszervezés, oktatás, profiltisztítás folyamatát, a képzési portfólió átalakítását, a társkarok közötti átiktatás rendszerének megalapozását, új szakirányok létrehozását, az évenkénti közös közszolgálati gyakorlatok bevezetését. Fontos mérföldkő volt a Rendészettudományi Doktori Iskola létrehozásának előkészítése, majd akkreditációjának megindítása, a külföldi kapcsolatrendszer erősödése.

Kulcsszavak: képzési portfólió, új szakirányok, Rendészettudományi Doktori Iskola, akkreditáció, külföldi kapcsolatrendszer, Rendészeti Kiképzési és Nevelési Intézet

Előzmények

Az országgyűlés 2011 márciusában a 2011. évi XXXVI. törvénnyel a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem (ZMNE), a Rendőrtiszti Főiskola (RTF) és a Budapesti Corvinus Egyetemből kiváló Közigazgatás-tudományi Kar (BCE KIK) integrációjával létrehozta a Nemzeti Közszolgálati Egyetemet (NKE). Az évből hátralévő időszakban a felkészülés az átalakulásra az RTF-en is felgyorsult, azonban az oktatók és a munkatársak lelkében az igazi változást 2012. január 1-je hozta meg; amikor hivatalosan is megkezdte működését a Nemzeti Közszolgálati Egyetem, és amelynek értelmében a Rendőrtiszti Főiskola 40 évig tartó főiskolai létezése után immár Rendészettudományi Karként köszönthette az új esztendőt.

¹ Dr. habil. Ruzsonyi Péter, bv. dandártábornok, Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Kar, Büntetés-végrehajtási Tanszék, dékán, tanszékvezető egyetemi tanár.

Péter Ruzsonyi, PhD, habil, Corr. Brigadier-General, University of Public Service, Faculty of Law Enforcement, Department of Corrections, University Professor, Dean, Head of Department.

E-mail: ruzsonyi.peter@uni-nke.hu

A Rendészettudományi Kar helyzete kettős volt. Egyrészt – presztízs szempontjából – mi voltunk a potenciális nyertesei az egyesülési folyamatnak, hiszen főiskolából váltunk egyetemi karrá, amíg a Közigazgatás-tudományi Kar „csak” átigazolt: egyetemi kar volt és az is maradt, a ZMNE pedig két karból álló önálló egyetemből alakult egy egyetemi karrá. Másrészt mi voltunk az egyetlenség, akikre – pont a főiskolából egyetemi karrá válás miatt – jelentős fejlesztési, fejlődési és bizonyítási kényszer nehezedett.

A tartalom és forma egységének hiánya

A Rendészettudományi Kar valamennyi munkatársa az első pillanattól kezdve érezte a felelősségét: kivétel nélkül valamennyiünknek bizonyítania kellett, hogy nemcsak a nevünkben lettünk egyetemi kar, hanem a munkánk minősége is megfelelt a megnövekedett elvárásoknak. Sajnos ezirányú törekvéseink kiteljesítését az elhelyezési körülményeink nem segítették elő. A Rendőrtiszti Főiskola objektumának állagromlása már 2005-től szembetűnővé vált; a fenntartó ekkortól már nem biztosított költségvetési előirányzatot felújítási és beruházási kiadásokra, mindössze balesetelhárítási javításokra és az infrastruktúra működésének biztosítására nyílt lehetőség. A „hegyen” már régebb óta dolgozó oktatók és munkatársak szomorúan tapasztalták a Karády-villa (X. épület) és a Tanulmányi Osztály elhelyezését biztosító és 100 évesnél is idősebb Cathry-villa állapotának végletes leromlását. A műemlék jellegű épületek erodálódása mellett a másik igazán szembetűnő probléma a víz- és fűtőcsövek szakadatlan kilyukadása vagy eltörése volt, aminek a következtében állandósult az épületek közötti árokásás és földmunka. A helyzet jobbrafordulásának esélye csillant fel, amikor – számunkra – váratlanul megkezdődött a Főépületünk, az 1927-ben felépített Isteni Szeretet Leányai Kongregáció rendházának felújítása, aminek eredményeként az épület visszanyerte régi pompáját. Sajnos ennek a munkának nem volt folytatása, az egyetemmé válás így egy rendkívül lehasznált kamposzon köszöntött ránk.

A Nemzeti Közzolgálati Egyetem létrehozását követően természetesen tudtunk a Ludovika Campus fejlesztési elképzeléseiről, sőt a leendő oktatási és a speciális épületeink tervezésébe is bevontak bennünket, azonban a megvalósítás, illetve az átköltözés időpontja bizonytalan maradt. Logikusnak tűnt, és elfogadtuk, hogy pazarlás lenne egy olyan bázisra költeni, amelyet elhagyni készülünk, de a mindennapjainkat és a munkánkat nagyon megnehezítették az egyre romló körülmények; az utolsó két évben már állagmegőrzésre sem jutott, maradtak az életveszély elhárításával kapcsolatos munkálatok.

A kari vezetés és az oktatók ebben a helyzetben is rendkívüli helytállást tanúsítottak; Karunk a méltatlan tárgyi-fizikai körülmények ellenére is képes volt a folyamatos szellemi építkezésre.

A Kar szervezeti átalakítása a képzésfejlesztés érdekében

A frissen megalapított Rendészettudományi Kar ténylegesen egyetemi szintű karrá válásának folyamata elképzelhetetlen lett volna a jogelőd Rendőrtiszti Főiskolától örökölt szervezeti felépítés tudatos átalakítása nélkül. Ez a folyamat mindvégig az Egyetemünk Fenntartói Testülete által tervezetten, előre kidolgozott ütemezés szerint a korszerűség, észszerűség és gazdaságosság jegyében zajlott.

Az első év végére Karunkon az úgynevezett „vegyes rendszer” jött létre: három intézet alakult meg (kettő; három, illetve négy szervezeti egységgel vagy tanszékkal), de mellettük maradt 8 „szóló” tanszék is. (A korábban meglévő tanszékek közül egyet megszüntettünk [Társadalomtudományi], néhányat módosítottunk, illetve voltak, amelyeket változatlanul hagytunk. Új tanszékek létrehozására is sor került [Bevándorlási és Állampolgársági Tanszék, Alkalmazott Rendészettudományi Tanszék, Közigazgatási Büntetőjogi Tanszék és Rendészetelméleti Tanszék, valamint a Magánbiztonsági és Önkormányzati Rendészeti Tanszék]). Az új szervezeti egységek vezetőinek megválasztása – pályázatok útján – három hullámban történt meg. Ez a belső építkezési folyamat 2013 második felében zárult le.

A szervezeti átalakítás egyik leglényegesebb elemének a Rendészeti Kiképzési és Nevelési Intézet létrehozását tartom (2012. január 31.). Véleményem szerint az Intézet dolgozóinak munkája a kezdetektől fogva nagyban hozzájárul ahhoz, hogy Karunk képes magas szintű rendészeti szakmai és pedagógiai felkészítést nyújtani a rendvédelmi szervek jövőbeni tisztai állománya számára.

A képzésfejlesztés részeként – az egyetemi oktatással szembeni elvárások teljesítése érdekében – valamennyi képzés tantárgyi programját az Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzatában meghatározott követelményrendszer szerint egységes formátumban dolgoztuk ki. A mesterképzés területén is sikerült jelentős előrelépést tenni: a Rendészeti vezető mesterképzési szak rendészetelméleti, csapatszolgálati, az elemző értékelő és a szervezett bűnözés elleni specializációján egy új, módosított tanterv szerint indult a képzés.

Karközi együttműködések kialakítása

A NKE megalakulását követően az egyetemi vezetés egyik meghatározó törekvésévé a három kar együttműködésének kialakítása, majd erősítése vált. A legkézenfekvőbb – és egyben a leglogikusabb – megoldás a társkarok közötti átktatás gyakorlatának kialakítása volt: kari kollégáim tanítottak a Közigazgatás-tudományi Karon testnevelést, közigazgatási büntetőjogot és rendészeti igazgatást; a Hadtudományi és Honvédtisztképző Karon ellátták a rendvédelem oktatását, a határrendészeti és igazgatási ismereteket, valamint a büntetőjog tanítását. A profiltisztítás jegyében Karunkon a KTK-s oktatók vezették az alkotmányjogi stúdiumokat, valamint a HHK-s kollégák tanították a társadalomtudományi tantárgyakat.

Gyakorlati jellegű képzés

A rendészeti szervek jogos elvárása, hogy a hallgatóink a képzés időtartama alatt az elméleti tudáson túl olyan gyakorlati és vezetési ismeretekre is szert tegyenek, amelyek birtokában a végzés után azonnal képesek lesznek a tisztii feladatok ellátására. Ennek érdekében hoztuk létre a Hallgatói Tagozatot – és az annak részét képező Hallgatói Századokat –, ahol hallgatóink „élesben” gyakorolhatják az alparancsnoki feladatok elvégzését.

Mindent elkövettünk azért, hogy képzéseinket még gyakorlatiasabbá tegyük. Ennek érdekében a rendészeti szervekkel már korábban is meglévő szakmai kapcsolatainkat szorosabbra fűztük, illetve újakat is kialakítottunk. Jelentős előrelépésnek tartom, hogy egyre nagyobb számban vontunk be külsős gyakorlati szakembereket az oktatásba és a gyakorlatok lebonyolításába.

A gyakorlatias képzés megvalósítása érdekében tett lépéseink közül talán a legfontosabb kezdeményezésnek a közös közszolgálati gyakorlat bevezetését, majd rendszerbe állítását tartom. Az adott periódus mindhárom évében sikerült megszervezni és lebonyolítani az eltervezett egyetemi közös közszolgálati gyakorlatot: „Vadvíz 2013”; „Végvár 2014” és „Végvár 2015” fantázianév alatt. Mindhárom gyakorlat során az érintett hivatásrendek önálló, ugyanakkor egymással összefüggő és az együttműködésüket igénylő feladatokat kaptak. A gyakorlat fő célja az alap- és mesterszintű szakmai és vezetői felkészítés elméleti ismereteinek gyakorlatban történő alkalmazása volt. Kiemelt szerep jutott a vezetői kompetenciák fejlesztésének. A gyakorlatok levezetése kiváló lehetőséget teremtett a rendvédelmi, honvédelmi, nemzetbiztonsági és közigazgatási szervek tevékenységének modellezéséhez. A gyakorlaton való eredményes szereplés a teljes alapképzésben részt vevő és néhány, a mesterképzésben tanuló végzős csoport számára kritériumkövetelménnyé vált. A gyakorlat ezáltal az egyetemen folyó képzés olyan jelentős állomása lett, amely során a hallgatók számot adhattak az elsajátított tudásukról és annak gyakorlatban történő alkalmazási képességéről.

A gyakorlati jellegű képzésen belül a Robotzsaru program oktatását kiemelt prioritásként kezeltük. Először a 2013/2014-es tanévben kezdődött meg az első évfolyamos hallgatók számára az oktatás, ami azóta is folyamatosan zajlik.

A Rendészettudományi Doktori Iskola létrehozásának előkészítése

Egyetemi létünk legelejétől – egyetemi és kari szinten egyaránt – megfogalmazódott a Rendészettudományi Doktori Iskola (RDI) megalapításának igénye. Amikor belevágtunk a munkába, nem is sejtettük, hogy mennyire rögzös és hosszú utat kell végigjárnunk a sikerig. Ezen dékáni időszakom alatt „mindössze” az RDI létrehozásának alapjait sikerült leraknunk. Az első kézzelfogható eredmény a Magyar Akkreditációs Bizottság (MAB) 2012. december 7-i döntése volt, amely befogadta

a „Rendészettudomány” tudományági besorolást. Ezzel párhuzamosan a Karon belül még intenzívebbé vált az előkészítő munka: a személyi feltételek ismételt felmérése után véglegesítettük a Doktori Iskola tervezett törzstagságát. Ezt követően elkészítettük és benyújtottuk a szükséges akkreditációs dokumentumokat a MAB-hoz. Legnagyobb sajnálatunkra az első körben nem jártunk sikerrel, azonban nem adtuk fel a törekvésünket. Folyamatos személyi építkezés mellett 2014 februárjában megkezdődött a Rendészettudományi Doktori Iskola akkreditációjának „újrátöltése”. Megtörtént az RDI képzési filozófiájának meghatározása, elkészült az RDI Minőségbiztosítási Terve (2015–2019), a Tanulmányi és Vizsgaszabályzata, valamint a Működési Szabályzata, és véglegessé vált a doktori program képzési szerkezete.

Tudományos és nemzetközi területen elért eredményeink

Az egyetemekkel szemben támasztott egységes követelményrendszer a minősített oktatók számának növelését is meghatározta számunkra. Éppen ezért az első pillanattól igyekeztünk az oktatók fokozatszerzését elősegíteni; létrehoztuk a Tudományos Előrehaladási Bizottságot, amelynek feladata az érintett munkatársak PhD-tanulmányainak nyomon követése, illetve segítségnyújtás az esetlegesen felmerülő problémák megoldásában.

A jogelőd Rendőrtiszti Főiskolán az Erasmus-hálózaton belüli feladatvállalásnak már közel egy évtizedes hagyománya volt, azonban 2012-től még fokozottabban koncentráltunk a kapcsolatrendszer bővítésére. A 2012–2015 közötti időszakban az oktatói mobilitás keretében munkatársaink 19 alkalommal tanítottak külföldön, és 16 oktatót fogadtunk európai partneregyetemekről. Hallgatóink közül 27-en utaztak külföldre tanulni, illetve gyakorlatra, valamint 63 külföldi diák tanult nálunk.

A korábban meglévő szakmai és tudományos együttműködéseinket újakkal egészítettük ki. A hazai partnereink közül a legértékesebb munkakapcsolat a következő szervezetekkel, illetve intézményekkel alakult ki:

- Belügyminisztérium (BM);
- Országos Rendőr-főkapitányság (ORFK);
- Belügyi Tudományos Tanács (BTT);
- Országos Kriminológiai Intézet (OKRI);
- Magyar Rendészettudományi Társaság (MRTT).

A nemzetközi kapcsolatrendszer bővítésére is nagy súlyt fektettünk. Sikerült egy tartalmas hálózatot kialakítani a legkülönbözőbb szakmaspecifikus képzési helyekkel:

- AEPC (Európai Rendőrtiszti Főiskolák Szövetsége);
- CEPOL (European Police College);
- Alsó-szász Jogi és Közigazgatási Szakfőiskola Rendőri Szak;
- Észak-Rajna-Vesztfália Tartományi Bűnügyi Rendőrség;

- Német Szövetségi Bűnügyi Hivatal Wiesbadeni Szakfőiskolája (BKA);
- EBESZ (Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet);
- Pozsonyi Rendőrákadémia (Akadémia Policajného zboru v Bratislave);
- Észt Biztonságtudományi Akadémia (Sisekaitseakadeemia);
- Lengyel Rendőrtisztviselői Főiskola (Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie);
- Német Rendőregyetem (Deutsche Hochschule der Polizei – Münster);
- Brandenburgi Tartományi Rendőr Szakfőiskola (Fachhochschule der Polizei des Landes Brandenburg);
- Szczytnoi Rendőrákadémia;
- Marymount University (USA).

Összegzés

Véleményem szerint a Rendészettudományi Kar a 2012–2015 közötti időszakban eredményesen, új tartalmakat képviselve és megjelenítve integrálódott az Egyetem egészébe. Az oktatók és a hallgatók munkájukkal és tudományos sikereikkel bebizonyították, hogy képesek megfelelni az egyetemi oktatással szemben támasztott magasabb követelményeknek. Személy szerint nagy megtiszteltetésnek és elismerésnek tartom, hogy ebben az embert próbáló, mégis nagyszerű időszakban dékánként szolgálhattam a Rendészettudományi Kart.

ABSTRACT

Still upon the Hill - Establishing a New Identity in an Old Place

Péter RUZSONYI

In this study, the author provides a detailed description of infrastructural problems, challenges caused by the significantly deteriorated physical environment, changing expectations, the framework of increased regulations, the process of organisational development and renewal, the establishment of the Institute of Law Enforcement Training and Education, the process of educational management as well as teaching and profiling, the reconstruction of the training portfolio, the establishment of the inter-departmental educational system, the creation of new specialisations, and the introduction of the annual joint public service practice. The preparation for the establishment of the Doctoral School of Law Enforcement and the launch of its accreditation process, together with the strengthening of foreign relations mark important milestones.

Keywords: *training portfolio, new specialisations, Doctoral School of Law Enforcement, accreditation, foreign relations, Institute of Law Enforcement Training and Education*